

JOACHIM GUILLET

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΟΥ ΕΠΑΙΖΕ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ

Πλησιάζει σε ενεργά ηφαίστεια την ώρα που οι αρχές εκκενώνουν την περιοχή. Ηφαιστειολόγοι και ξένα περιοδικά αδημονούν για τις εικόνες που θα τους φέρει από τον κρατήρα. Η φωτογράφος **Ούλα Λόμαν** είναι πάντως ένα απλό κορίτσι. Και καθώς οι στάχτες της Ισλανδίας ταξιδεύουν στους ευρωπαϊκούς αιθέρους, μας μιλάει για τη δουλειά της. Από τον Γιώργο Ξεπαπαδάκο.

Η Αίτνα σε έξαρση αιχμάλωτη από τον φακό της Ούλα Λόμαν. Στην ένθετη φωτογραφία: Η γερμανίδα φωτογράφος επί το έργον στο ηφαίστειο Βανουάτου, ένα από τα πιο ενεργά στον Νότιο Ειρηνικό.

ULLA LOHMANN/LOOK-FOTO/ARFERRON

1 2

Διάλεξε μία από τις πιο επικίνδυνες δουλειές στον κόσμο. Φωτογράφος ενεργών κρατήρων ηφαιστειών. Και δεν της φαίνεται καθόλου: με μακριά κοτσίδα, στρατιωτικό παντελόνι και αθλητικά παπούτσια μοιάζει με σχολιαρόπαιδο, όχι με μια ατρόμητη φωτορεπόρτερ που κάνει διεθνή καριέρα.

Και όμως, η Ούλα Λόμαν τα τελευταία 13 χρόνια ταξιδεύει συνεχώς για να βρεθεί στα σημεία εκείνα του πλανήτη που συγκλονίζονται από ηφαιστειακές εκρήξεις. Για την ακρίβεια, απογειώνεται μία φορά κάθε δύο εβδομάδες και αυτή τη στιγμή που μιλάμε βρίσκεται στη Νέα Γουινέα για λογαριασμό του αμερικανικού «National Geographic». Εκεί τα ηφαίστεια δεν ξύπνησαν ξαφνικά έπειτα από έναν μακράν χρόνο λήθαργου. Είναι πάντα ενεργά και αν δεν προκαλούν το ίδιο χάος στις αερομεταφορές με το νέφος της Ισλανδίας είναι γιατί στο ίδιο γεωγραφικό πλάτος τα αεροπλάνα πετάνε ελάχιστα.

«Μία στις τρεις πτήσεις έχει πολύωρη καθυστέρηση. Το έχω συνηθίσει γιατί ταξιδεύω σε μέρη όπου δεν πηγαινει πολύς κόσμος, κυρίως στον Νότιο Ειρηνικό. Σε μέρη κατοικημένα από φυλές που μιλούν άγνωστες διαλέκτους, βάφουν τα πρόσωπά τους με άπιστευτα χρώματα και ταριχεύουν τους προγόνους τους. Με αποκαλούν φωτογράφο, μα αν ρωτήσεις τους φίλους μου θα σου πουν ότι είμαι ένα τρελό κόριτσο».

Η Ούλα έχει ήδη στο ενεργητικό της ένα βραβείο EMMY, το οποίο έλαβε το 2000 για την κινηματογράφηση της έκρηξης ηφαιστείου στο Βανουάτου, στις περιοχές των Παπούα. Είναι μόνιμη συνεργάτις των περιοδικών «National Geographic», «New Scientist» και «Geo» και του Discovery Channel και έχει λάβει πολλές διεθνείς διακρίσεις. Πιο πρόσφατη ήταν η παρουσίαση της δουλειάς της, στο Περίπνιαν της Νότιας Γαλλίας, στο 21ο Παγκόσμιο Φεστιβάλ Φωτοειδησεογραφίας «Visa pour l'Image».

Τη συναντήσαμε κάτω από τις γοιθικές αψί-

δες ενός μεσαιωνικού αβαείου, του Κουβένντε Μινίμ. Παρουσίαζε τις εικόνες της από το Ραμπόλ, ένα πρώην τουριστικό θέρετρο στον Ειρηνικό, που είχε μοίρα ανάλογη με εκείνη της αρχαίας Σαντορίνης. «Επισκέπτομαι συνέχεια αυτή την περιοχή, καθώς βρίσκεται πάνω σε ένα τόξο αρκετών χιλιάδων ναυτικών μιλίων στο οποίο συγκλίνουν τεκτονικές πλάκες. Τα ηφαίστεια που μπορεί να εκραγούν εκεί ανά πάσα στιγμή υπολογίζονται σε 44. Δεν θα ξεχάσω ποτέ την άφιξή μου στον κόλπο Κίμπι, τον Οκτώβριο του 2005. Το θέαμα ήταν εκπληκτικό. Και οι δύο ηφαιστειακοί κώνοι στον κοντινό ορίζοντα, το Πάγκο και το Γκαρμπούνα, βρυχόνταν και κάπνιζαν. Την επόμενη ημέρα, με ένα 4x4 που ένας Θεός να το κάνει τέτοιο, ξεκινήσαμε για την κορυφή του δεύτερου. Φτάσαμε ως εκεί που τα λάστιχα άρχισαν να μυρίζουν λόγω της υψηλής θερμοκρασίας και συνεχίσαμε με τα πόδια. Το Γκαρμπούνα ήταν ανενεργό για πάνω από 1.700 χρόνια και μόλις είχε ξυπνήσει, στέλνοντας πυκνά σύννεφα σκόνης σε ύψος 4 χλμ.

από το έδαφος. Τότε είχα μαζί μου και ένα ολόκληρο κινηματογραφικό συνεργείο. Τώρα με την κρίση και τις περικοπές στο κόστος παραγωγής αρκούμαι σε αυτά που απαθανατίζει ο φωτογραφικός μου φακός».

Τη ρωτήσαμε για τους κινδύνους που διατρέχει κάθε φορά που πλησιάζει σε έναν ενεργό κρατήρα. «Οι αναθυμιάσεις είναι τόσο δηλητηριώδεις που πρέπει πάντα να φοράω μάσκα χημικού πολέμου. Το γυαλί της με εμποδίζει να νετάρω τον φακό της κάμεράς μου σωστά, αλλά δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Και όταν βρίσκομαι πλάι σε φλεγόμενη ροή λάβας αντιμετωπίζω άμεσα τον κίνδυνο να υποστώ εγκαύματα τρίτου βαθμού από τους “λόξιγκες” – έτσι ονομάζονται οι θρόμβοι από ελαφρύτερα εκρηκτικά μείγματα που ταξιδεύουν στην επιφάνεια της λάβας, έτοιμοι να σκάσουν ανά πάσα στιγμή σκορπίζοντας ολόγυρα την καυτή τους ύλη. Και ευτυχώς που υπάρχουν παντελόνια από αμίαντο και πυρίμαχα προστατευτικά για τα μάτια. Η παραμικρή απερισκεψία σε αυτά τα μέρη πληρώνεται ακριβά».

Έχει κάτι από κόλαση το τοπίο που περιγράφει και της το υπογραμμίσαμε. «Είναι συγκλονιστικό, σε πιάνει δέος» λέει η ίδια. «Συνειδητοποιείς πόσο μικρός και ασήμαντος είσαι μπροστά στη φύση, στις αρχέγονες δυνάμεις που διαμόρφωσαν και εξακολουθούν να διαμορφώνουν την όψη της Γης. Οι δονήσεις που προκαλούνται σε μια περιοχή από ένα ηφαίστριο σε αναβρασμό έχουν κάθετη φορά, δεν μοιάζουν με το πέρα-δώθε του σεισμού. Φαντάσου μια τεράστια αόρατη βαριοπούλα που χτυπάει ανελέητα το έδαφος».

Πώς όμως η 33χρονη Γερμανίδα μπολιάστηκε με ένα μικρόβιο παρόμοιο με αυτό του αρχαίου Εμπεδοκλή που, όπως θυρείται, τον μάγεψε ανεπιστρεπτί ο πυρήνας της Αίτνας; Μάθαμε ότι για αυτό ευθύνεται ένα άλλο εξίσου διάσημο ιταλικό ηφαίστριο. «Σε ηλικία οκτώ ετών επισκέφθηκα με τους γονείς μου τον αρχαιολογικό χώρο της Πομπηίας. Το κακό που προκάλεσε τόσο ακαριαία ο Βεζούβιος στους πολίτες της με σημάδευσε ανεξίτηλα. Ήθελα να δω και να γνωρίσω από κοντά >>

1 Το ηφαίστριο Γκαρμπούνα στον κόλπο Κίμπι της Νέας Γουινέας απαθανατίζεται από τον φακό της Ούλα, τον Οκτώβριο του 2005. 2 Παιδιά σε περιοχή του καλυμμένου με ηφαιστειακή τέφρα Ραμπόλ. Κάποια δεν έχουν γνωρίσει τον καταπράσινο παράδεισο που ήταν κάποτε η πατρίδα τους.

ULLA LOHMANN

την αδιανόητη αυτή δύναμη. Να ακούσω τον βρυχηθμό της. Και ένα ηφαιστειο δεν είναι κάτι που το παραγγέλνεις και έρχεται».

Η Ούλα Λόμαν σπούδασε φωτορεπορτάζ στο Πανεπιστήμιο του Μάνιτς και διαχείριση φυσικών πόρων στο Πανεπιστήμιο Τζέιμς Κουκ της Αυστραλίας. Η εγκατάστασή της το 1999 στο Κουίνσλαντ συνέπεσε με μια έξαρση της ηφαιστειακής δραστηριότητας στο λεγόμενο «δαχτυλίδι της φωτιάς», το σημείο συνάντησης της ασιατικής με την αυστραλιανή τεκτονική πλάκα στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Ωκεανίας και Νέας Γουινέας. Δεν θα άφηνε ποτέ τέτοια ευκαιρία ανεκμετάλλευτη. «Βρήκα ένα συνεργείο αυστραλών σεισμολόγων και ηφαιστειολόγων που θα μελετούσαν επί τόπου το φαινόμενο. Κατάφερα να τους πείσω να με πάρουν μαζί τους ως φωτογράφο της αποστολής. Τη στιγμή της έκρηξης ήμασταν όλοι εκεί, φυσικά σε απόσταση ασφαλείας».

Το ηφαιστειο Ταβουρβούρ εξερράγη για δεύτερη φορά μέσα σε λίγα χρόνια παρ' ότι ήταν ανενεργό επί αιώνες. Την πρώτη, το 1994, ουσιαστικά έσβησε από τον χάρτη ένα από τα ωραιότερα τουριστικά θέρετρα στην Παπούα Νέα Γουινέα, το Ραμπόλ. Απείχε μόλις 2 χλμ. από τον ηφαιστειακό κώνο, είχε 30.000 μόνιμους κατοίκους, ανθηρές παροικίες αυστραλών, νεοζηλανδών και κινέζων μεταναστών και με την οργανωμένη μαρίνα του αποτελούσε πόλο έλξης για τους περισσότερους «σκαφάτους» του Ειρηνικού.

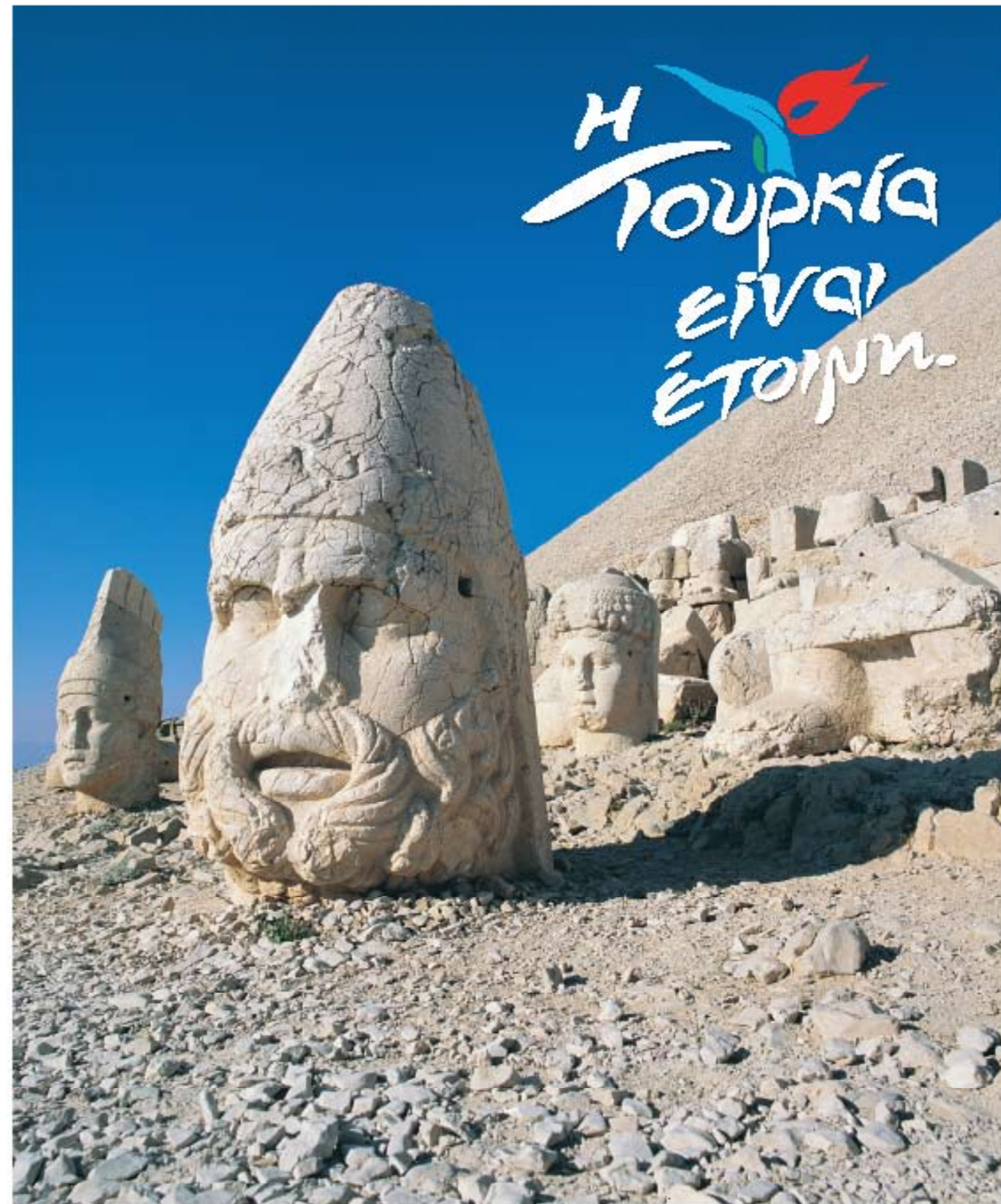

ΜΑΡΟ ΚΟΥΡΗ

3 Από το 1994 που εξερράγη για πρώτη φορά, το ηφαιστειο Ταβουρβούρ στην Παπούα Νέα Γουινέα δεν έχει ησυχάσει. Η στάχτη του κατέστρεψε όλες τις καλλιέργειες και έδιωξε πάνω από 20.000 ανθρώπους.

4 Η Ούλα Λόμαν στο Περπιγιάν της Γαλλίας, όπου πέρυσι βραβεύτηκε για τη δουλειά της στα ηφαιστεια του Νότιου Ειρηνικού, ένα πρότζεκτ που το ξεκίνησε το 2001.

«Με μια εκκωφαντική έκρηξη», θυμάται η Ούλα, «απελευθέρωσε τόνους στάχτης σε ακτίνα 8 χιλιομέτρων, σκεπάζοντας για δεύτερη φορά με την αιθάλη του τους καταυλισμούς των πληγέντων». Από τότε βρέθηκα και σε άλλα ηφαιστεια της Γουινέας και της Νέας Καληδονίας και είδα πολλές φορές από κοντά τον κοχλασμό της λάβας. Πάντα όμως επέστρεφα στο Ραμπόλ. Με γοήτευε το αδάμαστο πείσμα των ντόπιων να μην εγκαταλείψουν τις εστίες τους, παρ' ότι ήταν θαμμένες κάτω από τόνους απανθρακωμένου χώματος. Με συγκινούσε που έσκαβαν βαθιά χαντάκια για να ξαναμπούν στα σπίτια τους, που επιβίωναν μέσα σε ένα τοπίο στο οποίο εδώ και 15 χρόνια δεν φυτρώνει τίποτε εξαιτίας της όξινης βροχής. Οι κάτοικοι του Ραμπόλ, όσοι έχουν απομείνει, τρώνε μόνο ψάρια και αβγά από ένα σπάνιο είδος αγριόκοτας. Είναι τα μόνα πουλιά που φωλιάζουν κοντά στο ηφαιστειο, ανοίγοντας τρύπες με το ράμφος τους και θάβοντας στη στάχτη τα αβγά τους, τα οποία εκκολάπτονται στους 40°C. Εχουν τόσο λίγα για να ζήσουν αυτοί οι άνθρωποι, και όμως δεν το βάζουν κάτω. Στα πρόσωπά τους διακρίνω μια ευτυχία που δεν τη συναντώ στους κατοίκους των δυτικών μεγαλουπόλεων. Κρατώντας ολοζώντανη μέσα τους την ελπίδα πως μια ημέρα το ηφαιστειο θα ησυχάσει και ότι θα ξανάρθουν καλύτερες ημέρες, δεν έχασαν ποτέ το πάθος τους για ζωή. Τραγουδούν, χορεύουν, αστειεύονται, και αυτός ο πλούτος είναι ασύγκριτα πιο μεγάλος από τις σύγχρονες ανέσεις». ●

Όρος Νεμρούτ. Σιγοψήφνεται επί 2000 χρόνια στους 30°.

The Turkish Office of Culture and Tourism
7, Postano Str., Floor 1, Office 2, Sofia, Bulgaria
Tel: 00 359 2 90 26 30 - E-mail: ttctur@gtmail.com

www.goturkey.com